бул."ЗахариСтоянов",жкМеденрудник,8009Бургас, office@codingburgas.bg,codingburgas.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР Димитрина Тодорова

4.2.8 ПРОГРАМА ПО ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ

ПРИ ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО КОМПЮТЪРНО ПРОГРАМИРАНЕ И ИНОВАЦИИ - БУРГАС 2026-2027

План-програмата е приета на Педагогически съвет с протокол № РД-05-01/30.09.2026 г. и утвърден със Заповед РД-10-114/30.09.2026 г .

.

бул."ЗахариСтоянов",жкМеденрудник,8009Бургас, office@codingburgas.bg,codingburgas.bg

СЪДЪРЖАНИЕ

Цели 1
Очаквани компетентности (в края на годината) 1
Модули и съдържание 2
Методика (как учим) 2
Оценяване 2
Годишно разпределение (календар по седмици, 36 часа) 3
Примерни задания 4
Оценъчни инструменти (приложени към програмата) 4
Материали и ресурси 4
Организация и безопасност 4

Цели

- Развиване на гражданска идентичност, ценности и отговорно участие в училищната и местната общност.
- Усвояване на знания за права на човека, институции, правила и процедури на демокрацията и правовата държава.
- Формиране на умения: аргументация, диалог, работа в екип, критично мислене, медийна и дигитална грамотност, проектна работа.
- Насърчаване на социална ангажираност: доброволчество, ученическо самоуправление, инициативи в полза на общността.

Очаквани компетентности (в края на годината)

- Познава основните права/задължения, институциите (местни, национални, ЕС) и как да ги използва.
- Разпознава дезинформация, фалшиви новини и език на омразата; прилага етика на онлайн поведение.
- Участва в диалог и вземане на решения; формулира позиция и я защитава аргументирано.
- Планира и реализира мини-проект/доброволческа инициатива с измерим обществен ефект.
- Демонстрира уважение към различието, предприема ненасилствени начини за разрешаване на конфликти.

бул."ЗахариСтоянов",жкМеденрудник,8009Бургас, office@codingburgas.bg,codingburgas.bg

Модули и съдържание

1. Гражданинът и общността (идентичност, ценности, правила, приобщаване) – 4 ч.
2. Права на човека и детето. Равенство и недискриминация – 4 ч.
3. Демокрация и правова държава. Институции и разделение на властите – 5 ч.
4. Местно самоуправление и участие: клас, училище, община – 4 ч.
5. Медийна и информационна грамотност. Онлайн безопасност – 4 ч.
6. Потребителски и трудови права; финансово поведение и етика – 3 ч.
7. Избори, политически процес, граждански инициативи – 4 ч.
8. ЕС и международни организации. Глобална гражданственост – 2 ч.
9. Доброволчество и „service learning“ (учене чрез служене на общността) – 4 ч.
10. Обобщение, представяне на проекти, самооценка – 2 ч.

Методика (как учим)

- Активни методи: дискусии, дебати „за/против“, симулации (ученически съвет/общински съвет), казуси, ролеви игри.
- Проектно-базирано учене (PBL): учениците решават реален проблем в общността.
- Междупредметни връзки: литература (естетика на словото, граждански теми), история (институции), ИТ (медийна грамотност), философия/етика, икономика.
- Приобщаващо образование: диференцирани задачи, визуални опори, ясни чеклисти, варианти за устно или проектно оценяване.

Оценяване

Формативно (70%):

- участие (наблюдаеми индикатори), мини-уроци, работни листове, рефлексии;
- продукт от екипни задачи (плакати, инфографики, подкаст/видео);
- междинни проектни етапи (план, прототип, обратна връзка).

Сумиращо (30%):

- финален проект/кампания + публично представяне;
- кратък писмен тест или електронен квиз върху ключови понятия.

Рубрика за проект (примерни критерии, по 0–3 т.):

- Значимост на проблема; реалистичен план и роли; доказателства/данни; етично и отговорно изпълнение; обществен ефект; презентация и рефлексия.

бул."ЗахариСтоянов",жкМеденрудник,8009Бургас, office@codingburgas.bg,codingburgas.bg

Годишно разпределение (календар по седмици, 36 часа)

1. Въведение: какво е гражданско участие? Класни правила и приобщаване.
2. Идентичност, ценности, стереотипи и емпатия.
3. Права, задължения, училищен правилник; механизми за подкрепа.
4. Конфликт и медиация. Ненасилствени стратегии.
5. Права на човека и детето. Конвенции, реални казуси.
6. Достойнство и равенство; антидискриминация, достъпност.
7. Свобода на изразяване и отговорност. Граници на езика на омразата.
8. Демокрация, Конституция, правова държава.
9. Разделение на властите; защо има правила и процедури.
10. Институции: президент, парламент, правителство, съд.
11. Омбудсман, комисии, как подаваме сигнал/жалба.
12. Местно самоуправление: кмет, общински съвет, местни услуги.
13. Училищно самоуправление: ученически съвет – симулация.
14. Участие в общността: анкета за нуждите в квартала/училището.
15. Медийна екосистема: новина, коментар, реклама.
16. Дезинформация и проверка на факти; източници и авторство.
17. Онлайн етика и сигурност; лични данни; кибертормоз.
18. Полугодишна рефлексия и мини-проекти (планиране).
19. Потребителски права: договор, гаранция, рекламации.
20. Финансова отговорност и етика (бюджет, дарителство).
21. Трудови права (за младежи), доброволчество и стажове.
22. Избори: как протичат, роли и правила; симулация.
23. Политическо представителство и участие извън избори (инициативи, петиции).
24. Граждански кампании: целева аудитория, послания, канали.
25. ЕС – институции и права на гражданите; Европейски корпус за солидарност.
26. Международни организации и глобални теми (климат, права, мир).
27. Проект: избор на тема и цел; карта на заинтересованите страни.
28. Проект: събиране на данни (анкети/интервюта), етика.
29. Проект: решение/прототип (кампания, услуга, събитие).
30. Проект: изпълнение (партньори – НПО/община/училище).
31. Проект: измерване на ефекта (индикатори, снимки, свидетелства).
32. Проект: комуникация (инфографика, видео, подкаст).
33. Публично представяне I (последни класове).
34. Публично представяне II (останалите).
35. Рефлексия: какво научихме, какво ще променим?
36. Обобщаване, самооценка, планиране за следващата година.

бул."ЗахариСтоянов",жкМеденрудник,8009Бургас, office@codingburgas.bg,codingburgas.bg

Примерни задания

- **Дебат:** „Свободата на словото vs. език на омразата“ – позиционни карти + рефлексия.
- **Казус:** „Как да подадем сигнал до институция“ – попълване на образец, роля на омбудсмана.
- **Факт-чек лаборатория:** анализ на публикация; чеклист за достоверност.
- **Симулация:** заседание на ученически/общински съвет с дневен ред.
- **Проект:** „По-безопасен интернет в нашето училище“ или „Зелена класна стая“.
- **Доброволчество:** 5–10 часа в партньорска организация; дневник на доброволеца.

Оценъчни инструменти (приложени към програмата)

- Рубрики (участие, работа в екип, презентация, проект).
- Чеклист за медийна грамотност (източник, доказателства, пристрастност, етика).
- Формуляр за рефлексия (След урок/проект: „Какво? Защо е важно? А сега какво?“).
- Шаблон за план на гражданска инициатива (цел, дейности, рискове, партньори, бюджет).

Материали и ресурси

- Учебни статии/видеа (права на човека, институции, местна власт).
- Платформи за създаване на визуално съдържание (инфографики, подкасти).
- Контакти на местни институции/НПО за гост-лекции и проекти.
- Плакати/карти на институциите; шаблони за писма/сигнали/петиции.

Организация и безопасност

- Писмено информиране на родителите при външни дейности; оценка на риск и правила за безопасност онлайн/офлайн.
- Спазване на училищните процедури, приобщаващи практики и защита на личните данни.